

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Michala Jantoše a JUDr. Markéty Fialové ve věci

žalobce: **M. D.**, narozen X
bytem X
zastoupeného advokátkou Mgr. Janou Klosovou
sídlem tř. Svobody 2, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **ředitel Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje**
sídlem Tř. Kosmonautů 189/10, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2020, č. j. X, ve věci služebního poměru,

takto:

I. Rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje ze dne 14. 12. 2020, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 15 342 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Jany Klosové.

Odůvodnění:

I) Vymezení věci

1. Náměstek ředitele Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje pro ekonomiku (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 8. 9. 2020, č. j. X shledal žalobce podle § 95 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“) odpovědným za škodu na majetku České republiky, se kterým je příslušné hospodařit Krajské ředitelství

policie Olomouckého kraje, která vznikla poškozením pravého zpětného zrcátka služebního vozidla tovární značky Volkswagen Transporter, RZ X, a která byla způsobena při dopravní nehodě dne 28. 12. 2017 v době okolo 16:40 hod. v Přerově, na ul. Komenského na přechodu pro chodce ve směru jízdy na ul. Velké Novosady, kde se uvedené služební vozidlo řízené žalobcem střetlo s chodkyní Z. Š. (její kabelkou). Porušení právní povinnosti, jakožto předpoklad odpovědnosti za škodu, shledal správní orgán v porušení povinnosti žalobce při výkonu služby ve smyslu § 95 odst. 1 zákona o služebním poměru, tím, že v rozporu s § 4 písm. a), § 5 odst. 1 písm. h) a odst. 2 písm. f) a § 41 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), nedbal při jízdě potřebné opatrnosti. V důsledku tohoto protiprávního jednání žalobce pak dle správního orgánu I. stupně došlo ke škodě na služebním vozidle ve výši 5 894 Kč, kterou uložil žalobci zaplatit do 1 měsíce od právní moci rozhodnutí.

2. Žalovaný ve výroku označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

II) Žaloba a vyjádření žalovaného

3. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jehož nezákonnost dle žalobce způsobují jednak vady řízení, které jeho vydání předcházelo, zejména nezohlednění žalobcem předložených důkazů, a dále nesprávné právní posouzení věci. Žalobní body soud stručně shrnuje takto:
 - a) žalovaný odmítl jako důkaz 8 fotografií, které zachycují místo dopravní nehody při výskytu více vozidel, s odůvodněním, že měly být pořízeny dodatečně a že na nich nejsou zachyceny vzdálenosti vozidel. To je však nesprávná úvaha, neboť byly pořízeny bezprostředně po nehodě a jsou na nich zachycena vozidla mající reálně zjiitelnou délku, šířku i výšku (např. z internetu) a místo dopravní nehody rovněž neprošlo žádnými změnami. Tyto fotografie tak mohly napomoci lepší prostorové orientaci v místě nehody (správní orgán I. stupně v rozhodnutí uvedl, že vzdálenosti, které by mohly napomoci prostorové orientaci v místě dopravní nehody, nebyly změřeny) a bylo možné zjistit varianty nehodového děje, které bylo možné porovnat s jednotlivými výpověďmi účastníků i svědků;
 - b) správní orgán I. stupně v rozporu s principy právního státu označil žalobcem předložené odborné vyjádření soudního znalce Ing. M. za nepoužitelné. Správní orgán I. stupně nijak technicky nezdůvodnil, jak se měl znalec dopustit hrubé spekulace stran vstupních dat. Uvedl-li znalec, že obsah spisu odpovídá jeho vstupním datům pro výpočty, tj. rychlosti vozidla 30 km/h, pak chtěl-li správní orgán I. stupně jeho závěry rozporovat s ohledem na technická data, měl provést revizní odborné vyjádření či znalecký posudek, což se nestalo. Žalovaný pak pochybení správního orgánu I. stupně nenapravil a rovněž žádný důkaz vyvracející závěry znalce neprovedl, nýbrž jen označil za logické, že znalec nemohl vycházet z předpokladu, který není objektivně ve spisu zachycen. V praxi je ale běžné, že znalec vychází i z tzv. znaleckého uvážení, které zachycuje na základě míry pravděpodobnosti skutečnosti plynoucí z obsahu spisu, tj. zejména z popisu situace svědky;
 - c) ačkoli žalovaný první rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve věci zrušil s tím, že mají-li být prokázány skutečnosti od svědků, je nutno provést jejich výsledky a nikoli jen konstatovat záznamy o podání vysvětlení, nebyli svědci nehody (zejm. chodkyně Z. Š.

a P. B.), s výjimkou žalobce a svědka P., vyslechnuti, což odporuje principům správního řízení, jelikož žalobce neměl možnost těmto svědkům klást otázky a hájit tak svá práva. Tvrzení žalovaného, že správní orgán I. stupně svůj postup dostatečně zdůvodnil, je zcela liché, jelikož se jedná o vadu řízení, která narušuje základní práva žalobce a může mít rozhodující vliv na skutkový závěr ve věci, a nadto žalovaný bez řádného zdůvodnění akceptoval nerespektování svého závazného pokynu v prvním zrušujícím rozhodnutí;

d) závěr správního orgánu I. stupně, že žalobce nedbal potřebné opatrnosti, je rozporu se závěrem, který učinilo Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje v kázeňském řízení, kde věc odložilo s tím, že žalobce jednal dostatečně opatrně a nikoli protiprávně. Uvedl-li žalovaný, že rozhodnutí v kázeňském řízení nesouvisí s nyní projednávanou věcí, pak přehlíží pro posouzení věci relevantní právní normy. Dle § 123 služebního zákona se vztah odpovědnosti za škodu řídí zákoníkem práce, který ve svém § 250 odst. 1 uvádí, že je zaměstnanec povinen nahradit škodu, kterou zaviněně způsobil. Lex generalis ve vztahu k principům posuzování náhrady škody je občanský zákoník, který ke vzniku odpovědnosti za škodu vyžaduje tři základní pilíře - škodu, zaviněné jednání a kauzální nexus. V případě žalobce však rozhodnutí v kázeňském řízení, které konstatuje, že žalobce nejednal zaviněně, uvedený druhý pilíř vylučuje. Dále nelze v jednání žalobce nalézt příčinnou souvislost se vznikem škody. Kauzální nexus se tradičně zkoumá za pomoci tzv. teorie podmínky, v níž se aplikuje test izolace jevů, podle něhož kauzální nexus mezi jednáním škůdce a škodou bude vyvrácen, dojde-li izolací některého jevu vyskytnuvšího se v průběhu škodní události k vyvrácení vzniku škody. Takovým jevem je v posuzované věci vstup chodkyně Šedivé do vozovky, jímž chodkyně porušila § 54 odst. 3 zákona o silničním provozu. Kauzální nexus je tedy dán výlučně u jednání svědkyně Š.

4. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Setrval na závěru, že fotografie pořízené z místa dopravní nehody až po 1 měsíci, z nichž ani nejsou patrné přesné vzdálenosti mezi vozidly, jejich rozměry, počet apod., nemohly přispět k rekonstrukci nehodového děje a situace bezprostředně po dopravní nehodě. Již z prosté logiky je dle žalovaného jasné, že ani za pomoci žalobcem uváděných údajů nebylo možné s jistotou tvrdit, jaká konkrétní vozidla za sebou v době nehody stála, v jaké vzdálenosti od přechodu pro chodce se nacházela, jak daleko od sebe navzájem apod. Setrval také na závěru, že skutečnosti, z nichž pro účely svých výpočtů vycházel znalec Ing. M., nebyly obsaženy ve spise, a tedy nebylo možné ověřit jejich pravost ani pravdivost. Za absurdní označil žalovaný tvrzení žalobce, že při absenci vstupních údajů bylo na místě, jestliže znalec vycházel z tzv. „znaleckého uvážení“ a sám si určil jako výchozí hodnotu údaj 30 km/h. Neměl-li znalec jistotu o této hodnotě, nebylo logicky možné, aby učinil závěr o přesném časovém údaji, kdy chodkyně vstoupila do vozovky před střetem s předmětným vozidlem a v jakém okamžiku se následně vozidlo začalo rozjíždět. K neprovedení výsledků svědkyň odkázal žalovaný na § 180 odst. 1, 2 zákona o služebním poměru a zdůraznil, že hrozí-li, že věrohodnost a pravdivost důkazu bude ovlivněna působením času, je zcela na místě vycházet z již dříve pořízeného protokolu o výsledku osoby. Správní orgán I. stupně rozsah provedeného dokazování řádně odůvodnil, proto v jeho postupu nelze spatřovat pochybení. Ve vztahu k výsledku kázeňského řízení žalovaný uvedl, že pro shledání odpovědnosti příslušníka z kázeňského přestupku je konstatování viny stěžejní, kdežto pro závěr o odpovědnosti příslušníka za škodu není výrok o jeho vině podmínkou. Argumentace zákoníkem práce, potažmo občanským zákoníkem, je dle žalovaného zcela nemístná, neboť zákon o

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

služebním poměru obsahuje úplnou úpravu odpovědnosti příslušníka za škodu způsobenou bezpečnostnímu sboru.

5. V replice na vyjádření žalovaného žalobce namítl, že fotografie byly pořízeny bezprostředně po předmětné nehodě a jsou v originálu uloženy u Policie ČR – Dálniční oddělení Kocourovce, přičemž správní orgány si datum pořízení fotografií neověřily. Údaj, uvedený ve vlastnostech souboru, je datem uložení do přístroje či na konkrétní médium. Pokud by si správní orgány ověřily datum pořízení fotografií u jejich pořizovatele a data ve zdrojovém kódu každé fotografie, musely by dospět k závěru, že byly pořízeny v den nehody, a to dokonce vyšetřující hlídkou PČR. Navrhl proto, aby si soud originální záznamy – fotografie včetně média – vyžádal. Hodnoty, z nichž vycházel znalec, vyplývají dle žalobce z výpovědí a místopisu nehody. Svědci jsou stále k dispozici a jistě by byli schopni nehodový děj popsat. Tvzení, že by byli ovlivněni působením času a proto není na místě tento výsledek provést, je zcela nesmyslné. Výpověď v protokolu může být svědkům předestřena a i správní orgán tímto směrem může klást dotazy.

III) Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
7. Podle § 95 odst. 1 zákona o služebním poměru *příslušník odpovídá bezpečnostnímu sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním.*
8. Jádrem sporu v posuzované věci je existence předpokladů odpovědnosti žalobce za škodu podle citovaného ustanovení. Z obsahu správního spisu vyplývá, že nesporné je (stručně shrnuto), že dne 28. 12. 2017 v době okolo 16:40 hod. v Přerově, na ul. Komenského na přechodu pro chodce nacházejícím za výjezdem z kruhového objezdu došlo k poškození pravého zpětného zrcátka služebního vozidla řízeného žalobcem. Služební vozidlo projíždělo kruhovým objezdem se zapnutým výstražným světlem modré barvy (bez zvukové signalizace), přičemž při objíždění vozidel, která stála před přechodem pro chodce, z levé strany, došlo k jeho střetu s chodkyní Z. Š., resp. asi kabelkou této chodkyně, která z pravé strany po přechodu přecházela vozovku se svou dcerou P. B. Zatímco správní orgány obou stupňů se shodly na tom, že zjištěnou škodu vyčíslenou částkou 5 894 Kč způsobil žalobce porušením právní povinnosti neohrozit při jízdě ve vozidle s právem přednosti jízdy bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, žalobce má za to, že tuto povinnost neporušil a že popsany střet způsobila svým neopatrným jednáním chodkyně Z. Š.
9. Žalobce však předně namítl, že správní orgány zatížily řízení několika vadami při procesu dokazování, které mohly mít vliv na závěr o skutkovém stavu a tím i na zákonnost rozhodnutí, jímž mu byla povinnost nahradit škodu uložena.

Fotografie

10. Fotografie, jichž se týká žalobní bod a), hodnotil správní orgán I. stupně ve třetím odstavci na str. 4 rozhodnutí. Uvedl, že se jedná o 8 ks fotografií, které se nad rámec 65 fotografií, které jsou v tištěné podobě součástí spisu, nacházejí na CD. Těchto 8 fotografií označil správní orgán I. stupně za pořízené dodatečně dne 24. 1. 2018 (pozn. k nehodě došlo 28. 12.

2017) neznámo kým. Uvedl, že tyto fotografie zachycují tu stranu kruhového objezdu, po kterou jelo v předmětnou dobu služební vozidlo, konkrétně různé fáze výskytu několika za sebou jedoucích vozidel v rámci běžného provozu po jízdni dráze tak, jak mělo možná přijet služební vozidlo. Při hodnocení těchto fotografií správní orgán I. stupně uvedl, že se jedná o nahodilou simulaci bez spolehlivě zjištěných východisek, neboť ze shromážděných podkladů nevyplývá, která konkrétní vozidla za sebou zastavila, kolik jich bylo, jaká byla jejich celková délka, či jak daleko stála od přechodu a od sebe navzájem. Z uvedeného důvodu tyto fotografie dle správního orgánu nemohou věrohodně odrážet situaci před a při dopravní nehodě, a proto k nim nelze přihlídnout.

11. V odvolání a jeho doplnění žalobce namítal, že předmětné fotografie nebyly pořízeny dodatečně, nýbrž ihned, avšak teprve po žalobcových urgencích byly policií dohledány a do spisu doloženy na CD. Dále namítal, že tyto fotografie mohou být relevantní, neboť je z nich možné vyčíst vzdálenosti v místě nehody, jelikož místo nehody zůstalo nezměněno a rozměry vozidel jsou zjistitelné z veřejně dostupných zdrojů. Žalovaný se s uvedenou námitkou vypořádal na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí. Ztotožnil se se závěrem správního orgánu I. stupně, že tyto fotografie ke spolehlivému zjištění nehodového děje nemohou přispět. K otázce jejich pořízení žalovaný uvedl, že nahlédnutím do vlastností souborů na předmětném CD zjistil, že fotografie byly skutečně pořízeny 24. 1. 2018, přičemž důkaz o jiném datu jejich pořízení žalobce nepředložil. Dále uvedl, že ani veřejně dostupné údaje o rozměrech vozidel nemohou ke zjištění skutkového stavu přispět, není-li známo, která konkrétní vozidla za sebou stála, jak daleko od přechodu pro chodce a jak daleko od sebe.
12. Z uvedeného vyplývá, že žalovaný předmětné fotografie neodmítl formálně jako důkaz z důvodu data jejich pořízení, nýbrž že je k důkazu provedl, avšak v souladu s § 180 odst. 4 zákona o služebním poměru, zakotvujícím zásadu volného hodnocení důkazu, z nich neučinil žádná skutková zjištění, neboť dle jeho názoru nezachycují skutečnosti relevantní pro posouzení věci. S tímto závěrem se krajský soud ztotožňuje. Námitka opomenutí důkazu může být v zásadě úspěšná tehdy, je-li namítáno, že takový důkaz má vyvrátit zjištěný skutkový stav, nebo potvrdit tvrzenou odlišnou skutkovou verzi. Žalobce však ani jedno z toho netvrdí. Netvrdí, že by byl na těchto fotografiích zachycen nehodový děj, či např. možní svědci nehody. Tvrdí pouze, že tyto fotografie mohly správním orgánům posloužit k lepší prostorové orientaci v místě nehody. Z obsahu napadeného rozhodnutí však neplyne, že by správním orgánům obecná prostorová orientace v místě nehody scházela. Kruhový objezd i za ním se nacházející přechod pro chodce jsou dostatečně zachyceny na dalších fotografiích. Pokud snad některé informace scházely, byly to informace o přesném postavení dalších vozidel v okamžiku nehody. Žalobce však sám tvrdí, že na dotčených fotografiích je zachycena situace v místě, kde došlo k dopravní nehodě, odlišná od situace v okamžiku dopravní nehody. Na fotografiích není zachycena situace bezprostředně po dopravní nehodě se stejným postavením konkrétních dotčených vozidel v okamžiku dopravní nehody, naopak jsou zde zachycena jiná vozidla, v jiném pořadí a v vzájemném postavení. Z obsahu spisu nadto vyplývá, že ani samo služební vozidlo nezůstalo ve stejném postavení, nýbrž bylo za účelem zprůchodnění dopravy odstaveno. Dotčené fotografie tedy zachycují pouze náhodnou dopravní situaci v konkrétním místě, a tudíž nemohou poskytnout spolehlivý podklad pro objektivizaci vstupních dat k určení konkrétního nehodového děje. Na uvedeném závěru nemůže ničeho změnit ani fakt, že na fotografiích zachycená vozidla mají zjistitelné rozměry, neboť v průběhu správního řízení

nebylo zjištěno a postaveno najisto, jaká konkrétní vozidla se v okamžiku dopravní nehody v daném místě vyskytovala.

Odborné vyjádření

13. Z obsahu spisu vyplývá, že ve věci bylo ještě v rámci řízení o přestupku proti chodkyni Šedivé zpracování odborné vyjádření Ing. L. M., Ph.D., znalcem v oboru doprava. Znalec v něm dospěl k závěru, že technickou příčinu vzniku předmětné nehody je nutné spatřovat v jednání chodkyň, které do vozovky vstupovaly v rozporu se zákonnými požadavky. Znalec dále uvedl, že žalobce měl možnost rozpoznat jejich pohyb po přechodu až v čase cca 1s před střetem, kdy již neměl účinnou možnost střetu zabránit. Z pozice řidiče byla přítomnost a pohyb chodkyň po přechodu za užití modrého výstražného světla na služebním vozidle zcela nepředpokladatelná, navíc i za situace, že další chodci, nacházející se v prostoru u pravého okraje vozovky, zůstali stát a do vozovky nevstupovali.
14. Odborné vyjádření je důkazní prostředek, jímž se vysvětlují skutkové otázky, k jejichž posouzení je zapotřebí odborných znalostí. Jeho podstatou je zpracování objektivizovaných vstupních dat pomocí odborných metod. Byť nelze upřít, že na základě svých odborných znalostí a zkušeností není vyloučeno, aby znalec dílčí otázky hodnotil na základě své úvahy, k naplnění účelu odborného vyjádření, kterým je právě ona odbornost a z ní vyplývající přesvědčivost přijatého závěru, je nezbytné, aby znalec vycházel z objektivních, exaktních dat a použitých metod.
15. V posuzované věci znalec ve vyjádření uvedl, že vycházel z obsahu spisu, přičemž nepopřel, že vstupní hodnota rychlosti služebního vozidla (30 km/h) v okamžiku střetu pochází z jediného zdroje, kterým je odhad samotného žalobce zanesený v jím sepsaném úředním záznamu. Uvedl však, že tento údaj nelze ničím zpochybnit a naopak z technického hlediska je třeba jej akceptovat. Správní orgány obou stupňů však, aniž uvedly jakýkoli argument závěr znalce zpochybňující, odmítly jeho odborné vyjádření jako důkaz použít pouze proto, že údaj o rychlosti předmětného služebního vozidla nebyl objektivizován. Krajský soud má však shodně s žalobcem za to, že označit odborné vyjádření z uvedeného důvodu za nepoužitelné, nebylo v podmínkách posuzovaného případu možné. Rychlost automobilu v okamžiku srážky je ve většině případů, kdy schází přímý důkaz, dovozována znalcem pomocí řady vnějších okolností (zařazený rychlostní stupeň, mechanické stopy na vozidle, brzdná dráha a řada dalších) a nezřídka pomocí řady alternativních simulací nehodového děje. Pokud tedy znalec uvede, že nezjistil žádnou skutečnost zpochybňující tvrzení řidiče vozidla o tom, jakou rychlostí se jím řízené vozidlo pohybovalo, nelze pouze pro absenci exaktního důkazu jeho vyjádření odmítnout.

Výslechy svědků

16. Krajský soud ze správního spisu zjistil, že dne 3. 1. 2018 sepsal žalobce jakožto oznamovatel úřední záznam o škodní události obsahující popis události, při které dne 28. 12. 2017 v 16.40 hodin v Přerově na ul. Komenského došlo ke škodě na služebním vozidle. V záznamu žalobce uvedl, že až z reakce ostatních řidičů spolu se spolucestujícím kolegou P. zjistili, že po provedené silniční kontrole zůstal zapnutý výstražný maják modré barvy (bez zapnuté zvukové výstrahy), jelikož přepínač po předchozí dopravní nehodě fungoval nepravdivě. Vzhledem k tomu, že již byli na kruhovém objezdu a vozidla je pouštěla, nechtěli již maják vypínat a pokračovali průjezdem přes kruhový objezd. Před vyjetím

z kruhového objezdu na ulici Komenského si všiml chodců na přechodu, kteří se zastavili, stejně jako skupinka chodců, která přecházela komunikaci z pravé strany, tzn. ve směru chůze zúčastněné chodkyně, a jelikož průjezdu nic nebránilo, pokračoval se zařazeným druhým rychlostním stupněm (rychlostí cca 30 km/h) přes přechod pro chodce. Když byl na konci přechodu, najednou z pravé strany uslyšel a ucítil silný náraz, na základě kterého služební vozidlo zastavil a společně s kolegou šli zjistit, co se stalo. Žalobce služební vozidlo z důvodu průjezdu MHD a IZS odstavil u pravého okraje komunikace.

17. Při šetření věci podávaly vysvětlení zúčastněné chodkyně, Z. Š., s níž se služební vozidlo střetlo, a její dcera P. B. Tato jsou zachycena v úředních záznamech ze dne 9. 1. 2018 a 24. 1. 2018, v rámci kterých chodkyně Š. uvedla, že k dotčenému přechodu přišla se svojí dcerou, kterou měla po pravé ruce a v levé ruce držela kabelku, před vstupem na přechod se rozhlédla a všimla si, že před ním zastavila dvě vozidla, vozidlo s modrými majáky neviděla, vstoupila na přechod a asi po dvou až třech krocích byly na úrovni levého boku stojícího vozidla před přechodem pro chodce a v ten moment došlo k zachycení její osoby projíždějícím vozidlem, pravým zpětným zrcátkem ji asi zachytilo za levou paži, kabelka jí byla vytržena, přičemž za pravou paži ji dcera stáhla zpět. Nevybavila si, že by došlo ke kontaktu vozidla s jejím tělem. Chodkyně B. uvedla, že před vstupem na přechod se obě s matkou zastavily a rozhlédly, viděla, že před přechodem zastavila dvě vozidla a za těmito vozidly zastavilo vozidlo se zapnutými modrými majáky bez zvuku. Dále uvedla, že když vozidla zastavila, začaly přecházet, přičemž jakmile se dostaly na úroveň levého boku stojícího vozidla před přechodem, tak se na přechodu objevila projíždějící dodávka, která zachytila její matku, čemuž se snažila zabránit tím, že matku chytila za její pravou paži. Zda došlo ke kontaktu vozidla s tělem matky, si nevybavila, že se vozidlo se zapnutým majákem rozjelo, si vůbec nevšimla.
18. Dále z obsahu spisu vyplývá, že nadřízený žalobce nejprve oznámil podezření ze spáchání přestupku chodkyní Z. Š., která dle jeho názoru měla svým jednáním porušit § 54 odst. 3 zákona o silničním provozu. Magistrát města Přerova však řízení o přestupku vedené proti chodkyni Š. rozhodnutím ze dne 15. 6. 2018 zastavil, neboť spáchání skutku nebylo obviněné prokázáno. V rámci řízení vedeného Magistrátem města Přerova byla Z. Š. vyslechnuta v postavení obviněné. V tomto řízení nad rámec již uvedeného sdělila, že na přechod s dcerou vstoupily poté, co před ním zastavila dvě vozidla a chodkyně si tak byly jisté, že vozidla zastavila a pouští je. Dále uvedla, že je po operaci obou kyčlí a chodí velmi pomalu. K samotnému střetu se nedokázala přesně vyjádřit.
19. Následně nadřízený žalobce oznámil podezření ze spáchání přestupku žalobcem, jelikož po opětovném posouzení věci v jeho jednání shledal nedbání potřebné opatrnosti při řízení služebního vozidla ve smyslu § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu. Usnesením Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, Územního odboru Přerov, ze dne 16. 10. 2018, byla ale tato věc, tj. podezření na spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, odložena s tím, že došlo oznámení o zahájení řízení o přestupku neodůvodňovalo.
20. Až poté došlo k zahájení řízení ve věci služebního poměru, tj. ve věci náhrady škody. O tom, že žalobce odpovídá za škodu na majetku státu rozhodl správní orgn I. stupně poprvé již dne 13. 5. 2019. K odvolání žalobce ale žalovaný toto rozhodnutí svým rozhodnutím ze dne 22. 8. 2019, č. j. X, zrušil a vrátil věc správnímu orgánu I. stupně k dalšímu projednání, a to pro porušení povinnosti správního orgánu zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu nezbytném pro jeho rozhodnutí. Žalovaný správnímu orgánu I.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

stupně především vytkl neprovedení výsledku žalobce a výsledku svědkyň - chodkyň, s tím, že shledá-li správní orgán I. stupně provedení jejich výsledku v dalším řízení potřebným a účelným, uložil mu provést jejich výsledk sám. Správní orgán I. stupně pak sice doplnil dokazování výsledkem žalobce, výsledkem svědka P. a připojením přestupkového spisu Magistrátu města Přerova, svědkyně však nevyslechl, přestože se žalobce v průběhu řízení splnění pokynu žalovaného domáhal.

21. Podle § 180 odst. 1, 2 a 4 zákona o služebním poměru je služební funkcionář povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Důkazem je vše, co může přispět ke zjištění skutkového stavu věci, zejména výpovědi a vyjádření účastníka, svědků a jiných osob, doklady a jiné písemnosti nebo záznamy, odborná vyjádření, znalecké posudky, potvrzení, listiny, protokoly o ohledání a pořízená dokumentace skutkového děje. Služební funkcionář hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.
22. Z výše uvedeného shrnutí obsahu správního spisu je zřejmé, že v řízení existoval rozpor ve skutkových verzích žalobce a chodkyň v otázce dostatečnosti vyhodnocení situace bezprostředně předcházející samotnému střetu na přechodu. Zatímco žalobce tvrdil, že před vyjetím z kruhového objezdu zkontroloval situaci a zjistil, že jím zaregistrovaní chodci před přechodem zastavili a že tedy průjezdu nic nebrání a samotný střet s chodkyní tak pro něj byl zcela nečekaný, chodkyně uvedly, že před přechodem nacházející se vozidla zastavila, a to včetně pouze chodkyně B. registrovaného služebního vozidla se zapnutou světelnou výstrahou, načež vyhodnotily, že je vozidla pouští a proto mohou přejít. Zásadním se tak stalo posouzení otázky, zda chodkyně svým počínáním vytvořily pro žalobce nečekanou překážku, čímž by porušily § 54 odst. 3 silničního zákona, jak se v průběhu řízení žalobce bránil, či zda to byl naopak žalobce, kdo jednal v rozporu s § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu.
23. Současně z výše uvedeného vyplývá, že s ohledem na absenci objektivně zjištěných vstupních dat se nepodařilo objektivizovat nehodový děj. Z toho plyne, že hlavním důkazním prostředkem způsobilým objasnit skutkový stav byly právě výpovědi žalobce a přímých svědkyň.
24. S žalovaným lze souhlasit potud, že řízení ve věcech služebního poměru je dle citovaného ustanovení § 180 odst. 4 zákona o služebním poměru ovládáno zásadou volného hodnocení důkazů, v důsledku které má správní orgán možnost rozhodnout, které z důkazů provede a které nikoliv (za předpokladu řádného odůvodnění takového postupu), a že dle odst. 2 citovaného ustanovení za důkaz může sloužit vše. Soud nepolemizuje ani s tím, že v rámci úvahy o tom, které z důkazů v řízení provést, je třeba hodnotit i skutečnost, jakou měrou jsou schopny přispět k ozřejmění skutkového stavu. Konstatování správního orgánu I. stupně (následně aprobované žalovaným), že v důsledku delšího časového odstupu (dvou let) od události by již výsledek svědkyň nemohl vést ke spolehlivějšímu objasnění skutkového stavu, je však třeba důrazně odmítnout. Vzhledem k tomu, že je skutkový závěr správních orgánů podstatnou měrou postaven na popisu události uvedenými dvěma svědkyněmi, je zcela nepřijatelné neprovést v řízení jejich výsledk a neposkytnout žalobci prostor pro uplatnění jeho práva být tomuto výsledku přítomen a klást svědkyním otázky, pouze s odkazem na časový odstup od dané události. Žalobci je proto třeba dát zcela za pravdu, že postupem správních orgánů byl zkrácen na svých procesních právech.

25. Namísto toho vyšly správní orgány pouze z úředních záznamů o výpovědích těchto svědkyň. K otázce používání úředních záznamů existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, která zapovídá nadužívání úředních záznamů v situaci, kdy je možné provést výslech svědka. Jako obecně platné pravidlo totiž platí, že „*k dokazování průběhu událostí popsaných v úředním záznamu slouží mj. svědecký výslech osoby, která úřední záznam pořídila, nikoli tento záznam.*“ (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, čj. 1 As 96/2008-115, č. 1856/2009 Sb. NSS). V souvislosti s řízením ve věci služebního poměru pak obdobně viz rozsudek ze dne 27. 9. 2016, č. j. 1 As 180/2016 - 34, č. 3488/2016 Sb. NSS.

26. Správní orgány tak zatížily řízení podstatnou vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci, neboť v rozporu s ustanovením § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru nezjistily skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nelze totiž vyloučit, že by při přímém výslechu svědkyň a prostřednictvím nově položených otázek byl zjištěn skutkový stav odlišně. Nadto žalovaný aproboval postup správního orgánu I. stupně, přestože poprvé byl týž postup důvodem zrušení jeho rozhodnutí.

Vliv výsledku řízení o přestupku na řízení o náhradě škody

27. Jak již soud uvedl výše, stíhání žalobce pro přestupek bylo odloženo. V odůvodnění usnesení ze dne 16. 10. 2018, č. j. X, příslušný služební funkcionář uvedl, že žalobce dostatečně dbal potřebné opatrnosti, aby neohrozil bezpečnost silničního provozu, neboť zpomalil rychlost, místem projížděl pomalu, sledoval pohyb chodců a nic mu nebránilo v průjezdu, přičemž pohyb chodkyně byl pro něj zcela nepředpokladatelný, navíc za situace, kdy další chodci, nacházející se v prostoru u pravého okraje vozovky, zůstali stát a do vozovky nevstupovali.

28. Žalobce pak namítal, že pokud v usnesení ze dne 16. 10. 2018 řeklo Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, že se žádného protiprávního jednání nedopustil a jednal dostatečně opatrně, je vyloučeno, aby tentýž orgán následně v řízení o náhradě škody dospěl k závěru, že žalobce zaviněným jednáním porušil právní povinnost a v příčinné souvislosti s tím způsobil škodu.

29. S touto námitkou se však žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal jen konstatováním, že se jedná o dvě samostatná, navzájem nepodmíněná řízení. Žalovaný sice poskytl žalobci obecné pojednání o vztahu dotčených dvou typů řízení, kterému nelze v obecné rovině ničeho vytknout, avšak na podstatu žalobcovy námitky nijak nereagoval. V řízení o přestupku je zásadní zjistit, zda obviněný svým jednáním naplnil všechny znaky skutkové podstaty příslušného přestupku, v řízení o náhradě škody pak to, zda svým jednáním naplnil všechny předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu. V praxi nepochybně může dojít k situaci, kdy konkrétní osoba není shledána vinnou v přestupkovém řízení, např. pro absenci úmyslné formy zavinění u přestupku, jehož skutková podstata úmyslnou formu předpokládá, avšak odpovědnosti dané osoby za škodu nic nebrání, neboť je jejím předpokladem toliko zavinění nedbalostní. Pokud ale v řízení o přestupku i v řízení o náhradě škody bylo prošetřováno porušení téže právní povinnosti žalobcem, což je společným znakem delikttní odpovědnosti i odpovědnosti za škodu, a to konkrétně povinnosti řidiče vozidla, který při plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností užívá zvláštního výstražného světla modré nebo modré a červené barvy, dbát potřebné opatrnosti, aby neohrozil bezpečnost provozu na pozemních komunikacích dle § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu), bylo povinností žalovaného přesvědčivě

vysvětlit, jak je možné, že tatáž skutečnost byla posouzena zcela opačně. Jakkoli není služební funkcionář rozhodující o náhradě škody vázán rozhodnutím o odložení přestupku (vázán by byl jedině rozhodnutím odsuzujícím), nelze zaujmout zcela opačný názor v obou řízeních bez přesvědčivého zdůvodnění.

30. K další žalobcově argumentaci je třeba uvést, že právní poměry příslušníků bezpečnostních sborů včetně podmínek jejich odpovědnosti za škodu jsou sice upraveny v zákoně o služebním poměru, nicméně nejedná se o úpravu komplexní, tudíž k vymezení některých institutů (včetně např. definice škody samotné) je třeba využít per analogiam úpravu občanskoprávní či dokonce úpravu trestní (př. definice zavinění) a s ohledem na podobnost úprav je bezpochyby použitelná k výkladu odpovědnosti za škodu příslušníků i judikatura vztahující se k právu pracovnímu. Na právní poměry příslušníků Policie ČR ale nelze použít zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, který svou aplikaci na příslušníky bezpečnostních sborů v § 2 odst. 2 explicitně vylučuje. Argumentace žalobce § 123 zákona o státní službě je tudíž lichá.

IV) Závěr a náklady řízení

31. S ohledem na výše uvedený závěr krajský soud napadené rozhodnutí zrušil pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Současně krajský soud vrací věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude nezbytné provést výsledky dotčených svědků za účasti žalobce, budou-li správní orgány chtít z jejich výpovědí činit skutková zjištění, a na základě takto doplněného dokazování následně provést řádné právní posouzení ve smyslu výše uvedených výtek krajského soudu. Žalovaný je právním názorem soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
32. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že v řízení procesně úspěšný žalobce má právo vůči žalovanému na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce ve výši 15 342 Kč tvoří: 1) zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a 2) náklady za zastupování žalobce advokátem, stanovené dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“) jako odměna za zastupování ve výši 9 300 Kč za 3 provedené úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) AT, tj. převzetí zastoupení, sepsání žaloby a repliky, přičemž odměna za 1 úkon právní služby ve výši 3 100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 AT, dále náhrada hotových výdajů za provedené úkony ve výši 900 Kč, tj. 3 x 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, a dále podle § 57 odst. 2 s. ř. s. částka 2 142 Kč jako 21 % DPH z uvedené odměny a náhrad v celkové výši 10 200 Kč, jelikož je zástupkyně žalobce plátcyní uvedené daně.
33. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (§ 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Místo plnění určil soud dle § 149 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 21. září 2022

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.